

akti+

Připraveni na nejhorší

Skupina příslušníků speciálních sil absolvovala kurz CLS, který vychází ze zkušeností s poskytováním první pomoci v zahraničních operacích

report

Připraveno
ve spolupráci
s redakcí:

Skupina příslušníků speciálních sil absolvovala kurz CLS, který vychází ze zkušeností s poskytováním první pomoci v zahraničních operacích

Připraveni na nejhorší

Kasárna v Hranicích patří k pěti akreditovaným výukovým centrům kurzů CLS (Combat Life Saver) v Armádě České republiky. Jde o místa, kde se vojáci učí zachraňovat své kolegy přímo na bitevním poli podle metodiky TCCC (Tactical Combat Casualty Care). Tentokrát zde desetidenní kurz absolvovala řada příslušníků 601. skupiny speciálních sil, pro něž jde o nezbytnou dovednost, která může rozhodovat o životě a smrti.

Výcvik u 601. skupiny speciálních sil je zaměřen na rozvoj schopností a dovedností jednotlivců s důrazem na jejich odbornost při působení v týmech. Vše začíná v podstatě již výběrovým řízením, po jehož úspěšném absolvování a přijetí do řad 601. skupiny speciálních sil následuje dvanáctiměsíční kvalifikační kurz. Úspěšní absolventi jsou zařazeni do týmů k bojovým jednotkám. Poté každý příslušník absolvuje kurzy potřebné pro svou odbornost při působení v týmu, vojenská cvičení s mezinárodní účastí a praktické zkušenosti ze zahraničních misí. Nezanedbatelnou část výcviku představuje příprava na práci v mezinárodním prostředí. Pro správné směřování výcviku a výměnu

zkušeností jsou velkým přínosem i mezinárodní konference. Nicméně vraťme se k nezbytným kurzům potřebným pro práci „speciála“. Jedním z nich, a dá se říci tím nejdůležitějším, je kurz CLS, který vychází ze zkušeností s poskytováním první pomoci v zahraničních operacích.

Sedm let připravují vojáky na nejhorší

Akreditační centrum CLS působí v Hranicích od roku 2011 pod patronátem 7. mechanizované brigády. Cílem centra je naučit vybrané vojáky poskytnout bezodkladnou, život zachraňující pomoc

přímo na bojišti. CLS-vojáci tvoří jakýsi mezičlánek mezi zdravotníky (Combat Medic) a vojáky. Probíhá zde však i výuka běžného zdravotnického personálu. Primárně je středisko určeno vojákům 7. mechanizované brigády. Vzhledem k vytiženosti podobných center Armády ČR se v Hranicích vzdělávají i vojáci z jiných útvarů, včetně vojáků z 601. sks. Vojáci procházející výcvikem ve výukovém centru CLS si osvojují metodiku TCCC. Jde o techniku poskytování neodkladné zdravotnické pomoci v bojových a extrémních podmínkách. CLS vojáci poskytují nejen první pomoc, ale umějí se na bojišti také správně chovat. Potřeba vzniku této odbornosti a vývoj metodiky TCCC souvisí s vojenskými

operacemi v Iráku a poté v Afghánistánu. V Iráku vystal problém, jak odloučeným vojákům a jednotkám zajistit efektivní první pomoc, respektive jak zajistit první pomoc, než se postiženého podaří evakuovat do příslušného zdravotnického střediska.

Perfektní simulace

Centrum v Hranicích má dostatek prostor, v nichž mohou vojáci získávat teoretické i praktické znalosti. Vojáci se donekonečna biflují, jak poznat typ zranění a jak je zvládnout. Během výcviku jsou sledováni zkušenými instruktory, kteří nejen kontrolují správnost postupů, ale předávají také neocenitelné praktické zkušenosti. Je zde možné simulovat i různé bojové podmínky. Ve vnitřní výcvikové místnosti navozují dojem válečného běsnění projektor a reproduktory. Instruktory dle libosti mohou ztlumit světlo, takže adeptům kurzu nezbyvá nic jiného, než aby „operovali“ s nasazenou čelovkou. Naopak venkovní výcvikový prostor slouží k nácviku taktických drillů. Adept CLS musí umět zachránit vojáka, ale nesmí se stát sám obětí střelby. Vojáci se tak učí, jak se pohybovat směrem ke zraněným, jak se krýt apod. K tomu dopomáhají i různé nácviky překonávání léček, střelby z imitací v podobě airsoftových zbraní aj. Učí se však i správné manipulaci se zbraní, zejména pak se zbraní raněného, která by v ideálním případě neměla na bojišti zůstat. Navíc poslední, co zachraňující voják potřebuje je, aby mu jeho zbraň padala přes hlavu, pletla se pod nohy nebo ji někde ztratil. Během odsunu je však opět nutno dbát na to, že jste stále pod palbou. I se zraněným je třeba schovat se za překážku, opětovat palbu a poté pokračovat dále. Nezbytností je přitom kontrolovat správnost nasazení turniketu, aby zraněný voják při odsunu nevykrvácel.

Statistiky hovoří jasně

V Iráku padlo 90 % vojáků přímo na bojišti a „pouze“ 10 % zemřelo později ve zdravotnických zařízeních. Právě potřeba zachránit vojáky na bojišti a dostat je do zdravotnického zařízení vedla ke vzniku metody TCCC. Čeští vojáci při výuce vycházejí zejména z draze a krvavě zaplacených zkušeností amerických vojáků. Američané ve válce v Iráku zjistili, že spousta úmrtí byla zbytečná a dalo se jim předejít. V Hranicích mají k dispozici statistiky nejčastějších důvodů úmrtí na bojišti. Ve válce v Iráku došlo k 44 % úmrtí kvůli masivnímu krvácení z končetin. Statistika však neupřesňuje, zda šlo o poranění způsobené střelbou, nebo explozí výbušniny. Což ve výsledku ovšem nehraje tak podstatnou roli v této tragické bilanci. Druhým nejběžnějším důvodem úmrtí bylo poranění hrudníku (32 %). Ač se na první pohled může zdát, že je v době moderní balistické ochrany hrudník více chráněn, není to tak docela pravda. Oproti dobám druhé světové nebo vietnamské války poranění hrudníků jistě ubylo. Na druhou stranu se v Iráku a Afghánistánu nesmírně rozmohly nástražné výbušné systémy IED. Exploze těchto nástrah nezpůsobují jen častější poranění končetin, ale skrze nechráněná místa na vestě (především boky) vážné poranění trup. Třetím nejčastějším případem bylo poranění hlavy a krku v podobě stále děsivé bilance 16 %. Zbývajících 8 % připadlo na mnohočetná devastující poranění, tedy takzvaná polytraumata. V průběhu let se síce procenta pohybovala nahoru

a dolů, avšak poměr zranění přetrvává. Platí to pro Irák i Afghánistán.

Deset dnů drillu

„Myslím, že jsme kurz opět posunuli správným směrem a také my se díky součinnosti s ostatními jednotkami snažíme neustále zlepšovat a zdokonalovat. Kurz je velice náročný, deset dní tvrdého drillu je zakončeno testy, při nichž se nic neodpouští, stejně tak, jako by se chyba neodpustila při reálném nasazení v boji,“ uvedl nrtm. Michal Pluhař, garant kurzu CLS u 71. mechanizovaného praporu, kde byl výcvik zajišťován. Celý průběh kurzu znamenal prolínání teoretické přípravy s praktickým nácvikem všech procedur na simulačních trenažérech, ke kterým patří i vepřové krky, na nichž se vojáci učí správně provádět tracheostomie. Nezbytná je i pitva v Ústavu soudního lékařství a medicínského práva Fakultní nemocnice Olomouc. Zde byla demonstrována stavba lidského těla, uložení vnitřních orgánů atp., což je nutné pro pochopení principů a postupů ošetření, včetně záchrany při nejtěžších, traumatických

poraněních, tedy i ztrátových. Bylo třeba bezvadně zvládnout techniku odsunu raněných, ale i pochopit systém třídění a určení pořadí. Kromě toho i rozličné metody odsunu, kdy je obvykle využíván vrtulník. Ten byl v tomto případě zastoupen tatrovkou vzhledem k nepříznivému počasí.

Text: Michal Voska, foto: autor a archiv 601. skss

Představujeme vojenské profese

Inženýr letecké techniky

Když jsme se poprvé setkali s kapitánem Tomášem Končickým, stálo slunce hodně vysoko nad hladinou iráckého Tygridu a neúprosně pražilo. Coby příslušník 3. leteckého poradního týmu AČR totiž pomáhal na letišti v Baládu iráckým vzdušným silám. Jako zástupce velitele poradního týmu řídil vše, co souviselo s letecko-inženýrskou službou.

Tomáš Končický se po maturitě na šestiletém gymnáziu v Novém Bydžově přihlásil tehdy ještě na Vojenskou akademii v Brně. Od mala měl vztah k letadlům. Přitahovala ho celý život. Byl to jeho klukovský sen, chtěl být profesionálním pilotem. To ale nakonec nevyšlo. Rozhodl se tedy, že se bude starat o letadla alespoň na zemi. Během jeho studia prošla Vojenská akademie v Brně transformací. A tak v roce 2005 ukončil studium letecké techniky na Univerzitě obrany.

„Létání se věnuji jen ve volných chvílích, a to v aeroklubu. V roce 2002 jsem začínal na obyčejných kluzácích, teď létám na motorovém kluzáku.

Je to můj velký koníček. Kvůli škole a dětem jsem ho sice musel několikrát opustit, ale pokaždé jsem se k němu vrátil. Jsem ale moc rád, že mohu být i v práci v blízkosti letadel,“ usmívá se Tomáš Končický.

Čáslav mu učarovala

Po skončení školy ho čekalo více než třináct let služby na čáslavské letecké základně. Měl to štěstí, že hned na začátku své kariéry nastoupil na 212. letku jako velitel technického roje. Strávil tam krásných osm let. Od roku 2014 se stal příslušníkem taktického křídla. Zde působí na pozici odborného inženýra letecké techniky pro drak a motor.

V Iráku dělal zástupce velitele, staral se o to, aby personál letecko-inženýrské služby mohl vykonávat svoji práci. Aby se nějakým způsobem neodbočilo od nastaveného systému a koncept, který byl uznán jednou i druhou stranou, byl naplněn. Byla to obdobná činnost, jakou dělá hlavní inženýr. Jednalo se o práci s technickým personálem a kooperaci s iráckou stranou. Důležité bylo i předávání technických zkušeností irácké straně.

„Naše činnost na základně v Baládu byla dost rozmanitá. Dohlíželi jsme na techniky, zbrojíře a další odbornosti během předletové, letové a poletové přípravy. Pokud se vyskytla nějaká závada, naši technici

pomáhali po odborné stránce s řešením tohoto problému. Kromě toho jsme kooperovali i při dalších pracích, jako jsou například periodické prohlídky letadel. A to až již po dvou či po šesti měsících. V těchto případech probíhala spolupráce ještě na vyšší úrovni a ten dohled byl lepší. Mimo to jsme poskytovali ještě teoretický a praktický výcvik, ať již certifikovaného či necertifikovaného personálu,” vysvětluje kapitán Končický.

Na Alcy nedá dopustit

Patří k srdcařům, kteří na letouny L-159 nedají dopustit. Podle něho představovaly Gripeny pro naše letectvo určitě dobrou volbu. Problém ale je, že Alca občas zůstává v jejich stínu. Přitom právě tyto letouny mají ve škále výzbroje vzdušných sil naší armády své místo. Jejich nasazení v Iráku ukazuje, že jsou si bez problému schopny najít své uplatnění. A navíc dokáží letectvo někam posunout.

„Nejvíce mne baví práce s lidmi. Ale také mne občas nejvíce štve. Není jednoduché vyjít se všemi, snažím se ale opravdu s každým důsledně pracovat. To ale neznamená, že by ta technická stránka mé práce nebyla příjemná. Když se podařilo rozlousknout nějaký problém, anebo když dotáhneme do finále nějaký dlouhodobý úkol, je to hrozně fajn,” říká kapitán Končický. „Práce s technikou vyžaduje, aby se člověk neustále vzdělával a sledoval nejnovější trendy. Například v Iráku jsme v této souvislosti byli nuceni řešit celou řadu věcí. Tato práce podle mého názoru klade velký důraz na analytické myšlení. Člověk musí být schopný problém rozebrat a analyzovat ho. Je potřeba

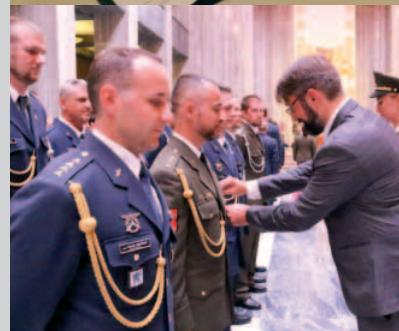
přemýšlet a na problém se dívat z více úhlů. Občas se stává, že se člověk zapomene. Ať již zkušenosti či nějaká představa ho žene jedním směrem a myslí si, že je to ta správná cesta. Snažím se něčeho podobného vyvarovat a na každý úkol se dívat z různých pohledů,” dodává.

Když se vyskytne nějaká technická závada, musí projít technickou dokumentaci a příslušná schémata. Kolikrát je potřeba sledovat i banální věci a náležitě to promyslet. A teprve potom přejít k případnému řešení. Člověk by prý měl mít nejdříve nějaký plán, který počítá s různými variantami. Je potřeba si také najít určitou systematiku, jak vyloučit chybné varianty. Právě tímto způsobem se nakonec dostane k tomu, co způsobuje závadu.

„Když máme v práci nějaký vážný problém, tak se toho nezabavím ani doma. Vráťím se z práce, chvíli si odpočinu a už se mi to v hlavě zase vrací. Prostě mi to nedá, musím nad tím neustále přemýšlet. Snažím se tomu přijít na kloub. Říkám si, co jsem tam vynechal, co jsem přehlédl. Není to samozřejmě ale jen na mně. Je to týmová činnost, takže podobně to funguje i u mých kolegů a podřízených,” vysvětluje.

To ale neznamená, že by se nedokázal odreagovat. Kromě již zmíněného létání patří k jeho koníčkům také lyžování. A samozřejmě rodina a děti. Holčičky byly dva roky, a klukovi čtyři. Bydlí v Kutné Hoře. To je samo o sobě krásné město.

Text a foto: Vladimír Marek

Generál Bubeník bude novým předsedou Výboru náčelníků zdravotnických služeb NATO

Významný post

Výbor vedoucích vojenských zdravotnických služeb v NATO (COMEDS) je nejvyšším lékařským orgánem Severoatlantické aliance, který podává zprávy vojenskému výboru NATO. Je veden předsedou, sestává z generálních chirurgů spojeneckých národů a starších lékařských poradců v rámci řídicí struktury NATO a dvakrát se schází na plenárním zasedání. S podporou integrovaného zdravotnického personálu NATO a mnoha specializovanými nadnárodními pracovními skupinami působí COMEDS jako ústřední místo pro vývoj a koordinaci společných norem a pro poskytování lékařského poradenství Vojenskému výboru. Generál Zoltán Bubeník se na podzim na tři roky ujme předsednictví tohoto výboru.

Vzhledem k tomu, že záležitosti týkající se zdraví v rámci NATO byly historicky považovány pouze za národní odpovědnost, Aliance neměla v prvních desetiletích své existence kolektivní lékařskou autoritu na vysoké úrovni. S rostoucím důrazem NATO na společné operace vznikla potřeba koordinace lékařské podpory při udržování míru, odstraňování katastrof a v případě humanitárních operací. V roce 1968 ministři obrany členských států NATO založili společnost EUROGROUP za účelem posílení neformální koordinace s podporou různých odborných poradních skupin (logistika, školení, koordinace zadávání veřejných zakázek aj.). Následně byl v roce 1970 založen EUROMED, do kterého se brzy připojili jako pozorovatelé Spojené státy, Kanada, Francie a lékařští zástupci hlavních velitelství Aliance. V prosinci 1992 byly všechny aktivity EUROGROUP převedeny do struktur Evropské unie s výjimkou EUROMED, jenž vstoupil do NATO.

Složení COMEDS

COMEDS se skládá z hlavních chirurgů-náčelníků vojenských zdravotnických služeb členských států NATO. Ostatní členové a pozorovatelé zahrnují starší lékařské poradce Mezinárodního vojenského štábu a strategické velitelství NATO (operace spojeneckých velitelství a transformace spojeneckých velitelství), vedoucí chirurgy-náčelníky vojenských lékařských služeb, dále zástupce Vojenského výboru, Úřad pro standardizaci NATO, Společnou skupinu pro zemědělství a potraviny, Centra výjimečnosti pro vojenskou medicínu, Vojenský štáb Evropské unie a Confédération Interalliée des Médecins de la Reserve (mezinárodní uskupení lékařských rezervistů). COMEDS může také vyzvat ke kooperaci partnery z celého světa, tedy i státy, které nejsou členy NATO.

A fakta

Brigádní generál MUDr. Zoltán Bubeník se narodil 19. července 1966 v Šale, Slovenské republice. Jako lékař začínal na obvodu spojevací brigády Pardubice-Hradec Králové. V roce 2015 byl jmenován ředitelem Agentury vojenského zdravotnictví a rok poté byl jmenován brigádním generálem. Je absolvent řady prestižních, zahraničních kurzů, včetně instruktorských. K jeho zahraničním zkušenostem patří především mise KFOR, kde působil jako zástupce náčelníka zdravotnické služby a poté mise ISAF, jako velitel 1. kontingentu AČR PN a CHJ.

Volen na tři roky

Brigádní generál Zoltán Bubeník byl do funkce předsedy zvolen vedoucími vojenskými chirurgy členských států NATO na dobu tří let. Jako předseda zastupuje jejich konsensuální názory z pozice nejvyššího lékařského důstojníka NATO a hlavního lékařského poradce Vojenského výboru, Severoatlantické rady a dalších významných organizací NATO. I nadále však bude zastávat svoji současnou pozici, s tím, že zřejmě od listopadu 2018 nahradí generálmajora Jean-Roberta Berniera a bude plnit řídicí a koordinační úkoly organizace, zejména v době zasedání nebo při dokladech pro mezinárodní vojenský výbor. „Zvolení do předsednictví této prestižní alianční organizace vnímám jako ocenění nejen pro Českou republiku, ale především pro naši zdravotnickou službu. V této oblasti dosahujeme dlouhodobě výtečných výsledků a potvrzuje se tím i dlouholetá spolehlivost v oblasti zdravotnické podpory,“ uvedl ke svému zvolení generál Bubeník. Česká republika už jednou měla své zastoupení na Vrchním velitelství spojeneckých sil v Evropě, které sídlí v belgickém Monsu. Pozici zdravotnického poradce tehdy zastával brigádní generál Leo Klein.

Významné poradenství

COMEDS poskytuje poradenství Vojenskému výboru pro zdravotní otázky týkající se Aliance a slouží jako jeho koordinační orgán pro všechny vojenské doktríny, koncepce, postupy, techniky, programy a iniciativy v oblasti zdraví. Mezi hlavní cíle patří zlepšení a rozšiřování ujednání mezi členskými státy o koordinaci, normalizaci a interoperabilitě v oblasti medicíny a zlepšení výměny informací týkajících se organizačních, provozních a procedurálních aspektů vojenských zdravotnických služeb v NATO a partnerských zemích. Dále vyvíjí nové koncepce lékařské podpory operací s důrazem na nadnárodní zdravotní péči, modularitu zařízení pro léčení a spolupráci v oblasti lékařství. Umožňuje rozvoj zdravotnických schopností v jednotlivých zemích a pomáhá zlepšit jejich kvalitu na základě vyhodnocování postupů v ostatních členských státech.

Text: Michal Voska,

foto: autor, archiv Agentury vojenského zdravotnictví

Čeští chemici budou po dobu šesti měsíců cvičit a mentorovat na základně v Al-Taji své irácké kolegy

Odstartovala další z misí

Koncem ledna odstartoval z kbelského letiště armádní speciál směr Irák. Na jeho palubě bylo dvanáct vojáků z 31. pluku radiační, chemické a biologické ochrany z Liberce, kteří od února působí po dobu šesti měsíců na základně Al-Taji severně od Bagdádu. Úkolem této chemické výcvikové jednotky je poradní a mentorovací činnost při výcviku specialistů chemického vojska irácké armády v oblasti ochrany proti zbraním hromadného ničení (OPZHN).

„Protichemická ochrana je jednou z našich vojenských specializací. Liberečtí vojáci mohou v rolích instruktorů svým iráckým kolegům předat řadu cenných zkušeností. Společně s leteckým poradním týmem, mentory vojenské policie a loňským působením polního chirurgického týmu jde o další viditelný příspěvek České republiky ke stabilizaci situace v Iráku,“ řekla v této souvislosti ministryně obrany Karla Šlechtová. Spolupráce České republiky s Irákem je zaměřena na výcvik a poradenství bezpečnostních složek a institucí. Jedná se o pomoc v boji proti terorismu a podporu k dosažení stability země.

Budou působit na irácké škole

„K podpoře výstavby schopností iráckých ozbrojených sil přispíváme vysláním vojenských specialistů. Čeští vojáci mají v tomto směru bohaté zkušenosti. Připravovali chemiky jiných armád, například Kuvajtu, Afghánistán, Indie, Jordánska nebo Srbska,“ zhodnotil ředitel Společného operačního centra MO generál-major Jiří Verner.

„V první fázi budeme učit chemické instruktory na irácké chemické škole, která se nachází přímo na základně Al-Taji. Naučíme je, jak správně provádět radiační, chemický a biologický průzkum, dále dekontaminaci osob,

techniky a materiálu. Zaměříme se také na postupy při varování a vyhodnocování nebezpečné situace (Warning and Reporting) nebo na metodiku při odběru vzorků. Cílem je, aby instruktoři získané zkušenosti a znalosti předávali dál, a to nejen vojákům irácké armády,“ popsal náplň výcviku velitel jednotky major Petr Breda.

Příprava v Jincích

Jednotka ještě před nasazením prošla v České republice mnohaměsíční přípravou. Její významná část proběhla ve výcvikových zařízeních v Jincích.

„Absolvovali jsme zde střeleckou přípravu. Zajišťovali nás zde i po logistické stránce. Kromě toho jsme absolvovali také přípravu na boj v zastavěném a stísněném prostoru. Tato fáze trvala téměř dva měsíce. Její součástí byla i spojovací příprava a práce s radiostanicemi Heris a Motorola, které jsme si vzali s sebou a využíváme je přímo na místě,“ vysvětluje příslušník jednotky v hodnosti nadporučíka. „Byli jsme rovněž seznámeni s určitými kulturními rozdíly, na něž si budeme muset dávat během výcviku Iráčanů pozor. Náš velitel kontingentu byl na několika rekognoscích a pokaždé z toho vyplývalo něco trochu jiného. Podle jedné informací bychom měli připravovat důstojníky, podle druhých pak nižší hodnostní sbor. Některé otázky tedy zůstávají otevřené a my musíme být připraveni na ně operativně reagovat až podle konkrétní situace v daném čase. V každém případě bychom měli mentorovat specialisty chemického vojska.“

Irácké chemické jednotky jsou poměrně slušně vybavené. Většinu výzbroje a materiálu dostaly od americké armády. Právě ta si také vyžádala naši pomoc s jejich výcvikem. „Materiál mají Iráčané vlastní, přesto jsme si vzali s sebou širokou škálu odborných výcvikových pomůcek. Ze všeho nejdůležitější je ale naše know how a schopnost využití mezinárodních předpisů a metodik. Kromě celé řady takových těch nezbytných věcí jsme si přivezli i veškeré výpočetní zabezpečení,“ dodává nadporučík.

Znamé prostředí

V Iráku v současné době působí 30 českých vojáků leteckého poradního týmu, jejichž úkolem je výcvik zdejších pilotů na letounech L-159. Mise byla zahájena v srpnu 2016. V září minulého roku byla do země vyslána čtyřčlenná jednotka Vojenské policie (od února 2018 bude posílena o další tři členy), která cvičí irácké kolegy.

Čeští chemici mají s působením v regionu Blízkého východu nemalé zkušenosti. Koncem roku 1990 se do spojeneckých operací Pouštní štít a Pouštní bouře zapojila naše protichemická jednotka. Na území Saudské Arábie a později i Kuvajtu působila od 15. prosince 1990 do 22. dubna 1991. Na straně saudskoarabských jednotek se zapojila do konfliktu a podílela se i na osvobození Kuvajtu. Na tyto významné tradice navázala o více než deset let později další naše protichemická jednotka, která se zapojila do spojenecké operace Enduring Freedom. Ta byla od března 2002 dislokována na americké základně Doha v Kuvajtu. Z ní se v prvních měsících roku 2003 vytvořil 1. česko-slovenský prapor radiální, chemické a biologické ochrany, který nejen cvičil kuvajtské chemiky, ale také monitoroval chemickou a radiální situaci na území Kuvajtu a zasahoval během iráckého ostřelování tohoto území raketami SCUD. Krátce před druhou hodinou v noci 29. března zasáhla irácká raketa nákupní středisko Sharq Market v Kuvajtu. Několik lidí bylo zraněno. Naši chemici dorazili na místo dopadu

první a velice rychle vyloučili přítomnost látek hromadného ničení. Od dubna 2003 se některé jednotky praporu podílely na humanitárních aktivitách a zdravotnické pomoci v jihoirácké Basfě.

Připravil: Vladimír Marek, ilustrační foto: autor

